



**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 3 sierpnia 2010 r.

**Pan
Prof. dr hab. Robert Kwaśnica
Rektor
Dolnośląskiej Szkoły Wyższej
we Wrocławiu**

P/10/71
LWR-4101-04-04/2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 pkt 4 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej *ustawą o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli, Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Dolnośląską Szkołę Wyższą we Wrocławiu (zwaną dalej: DSW), w zakresie wykorzystania środków publicznych w latach 2008 - 2010 (I kwartał).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 19 lipca 2010 r., stosownie do treści art. 60 ust. 1 ustawy o NIK, przekazuję Panu Rektorowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

W okresie objętym kontrolą DSW otrzymała z Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego środki w łącznej kwocie 11.173,2 tys. zł (2008 r. – 4.821,4 tys. zł, 2009 r. – 4.889,9 tys. zł i 2010 r. – 1.461,9 tys. zł), w tym na pomoc materialną dla studentów 11.061,9 tys. zł (odpowiednio 4.812,9 tys. zł, 4.812,9 tys. zł i 1.436,1 tys. zł) oraz na realizację sześciu projektów badawczych 111,3 tys. zł.

W roku akademickim 2008/2009 na DSW studiowało 7.472 studentów, a w roku 2009/2010 – 8.659 studentów. Liczba studentów otrzymujących stypendia wyniosła w tym okresie odpowiednio – 1.675 i 1.550, tj. 22,4% i 18,0% ogólnej liczby studentów. W 2008 r. stypendia socjalne i na wyżywienie otrzymywało 1.169 studentów, a za wyniki w nauce – 1.320. W 2009 r. stypendia socjalne i na wyżywienie otrzymywało 669 studentów, a za wyniki w nauce – 796.

W ramach dotacji otrzymywanych z budżetu państwa na różne formy pomocy materialnej dla studentów wydatkowano w 2008 r. – 4.548,9 tys. zł, a w 2009 r. – 5.122,9 tys. zł.

¹ (Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701, ze zm.)

Z utworzonego we wrześniu 2009 r. ze środków darczyńców (firm prywatnych oraz pracowników DSW) Funduszu Stypendialnego, wydatkowano w 2009 r. i I kwartale 2010 r. po 8,3 tys. zł na stypendia dla 9 studentów.

Środki pochodzące z dotacji, które Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego przyznaje na naukę przeznaczone były na realizację czterech własnych projektów badawczych (z czego jeden zakończono w 2009 r.) oraz po jednym promotorskim i habilitacyjnym.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia działalność Dolnośląskiej Szkoły Wyższej w skontrolowanym zakresie mimo stwierdzonych nieprawidłowości.

Formułując pozytywną ocenę NIK wzięła pod uwagę w szczególności wykorzystanie środków publicznych na pomoc materialną dla studentów oraz na realizację projektów badawczych zgodnie z przeznaczeniem.

Stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły w szczególności: przypadków przyznawania i dokonywania wypłaty stypendiów w sposób naruszający przepisy ustawy – *Prawo o szkolnictwie wyższym*², jak też *Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów DSW* (dalej zwany: Regulaminem); podziału środków na świadczenia pomocy materialnej, niesporządzania przez Odwoławczą Komisję Stypendialną decyzji o odmowie przyznania stypendium, wydawanie decyzji z naruszeniem terminów wynikających z przepisów *kodeksu postępowania administracyjnego*³, niesporządzanie w terminie rocznego raportu z realizacji projektu badawczego promotorskiego.

Szczegółowym badaniem objęto 563 z 9.917 ogółu wniosków (5,7%), na podstawie których wypłacono pomoc materialną w latach 2008-2010 (I kwartał) i stwierdzono, że:

1. Z naruszeniem postanowień art.175 ust.1 i 3 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym (§4 Regulaminu), wnioski o przyznanie stypendiów złożone przez studentów Wydziału Nauk Technicznych, rozpatrywała Komisja Stypendialna na Wydziale Nauk Społecznych i Dziennikarstwa (przyznana pomoc w łącznej w kwocie 18,6 tys. zł). Wg wskazanego przepisu pomoc przyznaje Dziekan danego wydziału, lub ewentualnie komisja stypendialna.

² Z dnia 27 lipca 2005 r. (Dz. U. nr 164, poz. 1365 ze zm.)

³ z dnia 14 czerwca 1960 r. (Dz. U. z 2000 nr 98, poz. 107 ze zm.)

2. Komisja Stypendialna na Wydziale Nauk Pedagogicznych przyznała stypendia socjalne oraz na wyżywienie w łącznej kwocie 39,0 tys. zł studentom, których dochód na 1 osobę w rodzinie przekraczał limit dochodu uprawniającego do uzyskania pomocy, wynikający z art.193 ust.3 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym oraz określony przez Rektora na podstawie art.179 ust.2 i 3 tej ustawy (§10 ust. 2 Regulaminu). Dotyczyło to przyznanych stypendiów:

- a) 15 studentom w semestrze zimowym 2007/2008 (za styczeń i luty 2008 r.), w łącznej wysokości 4,8 tys. zł;
- b) 13 studentom w semestrze letnim 2007/2008 (pięć miesięcy), w łącznej wysokości 10,4 tys. zł;
- c) 7 studentom w roku akademickim 2008/2009 (dziesięć miesięcy), w łącznej wysokości 23,8 tys. zł.

W ocenie NIK, nawet nieznaczne przekroczenie kwoty dochodu uprawniającego do przyznania stypendium (wynikający z postanowień art.179 ustawy prawo o szkolnictwie wyższym) pozbawia studenta prawa do skorzystania z tej formy pomocy materialnej.

3. Z naruszeniem postanowień Regulaminu przyznano i wypłacono studentom stypendia w łącznej kwocie 18.965 zł, na podstawie wniosków złożonych po terminie wskazanym w Regulaminie. W roku akademickim 2007/2008 fakt niezłożenia w terminie wniosku pozbawiał studentów prawa do przyznania stypendium w trakcie semestru, natomiast od roku akademickiego 2008/2009 niedotrzymanie terminu przez studenta, pozbawiało go prawa do stypendium za okresy, za które już wypłacono pomoc przez DSW. Stwierdzono przyznanie i wypłacenie stypendium wbrew postanowieniom Regulaminu przez Komisję Stypendialną na:

- a) Wydziale Nauk Pedagogicznych w roku akademickim:
 - 2007/2008 semestr zimowy (za styczeń i luty 2008 r.), w kwocie 500 zł dla studenta, który otrzymał stypendia socjalne i na wyżywienie (odpowiednio po 190 zł i 60 zł miesięcznie);
 - 2007/2008 semestr letni (pięć miesięcy 2008 r.), w łącznej kwocie 3.500 zł dwóm studentom, którym wypłacono stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych po 350 zł miesięcznie;

- 2008/2009 (za październik i listopad 2008 r.), w łącznej kwocie 700 zł studentowi, który otrzymał stypendium specjalne dla osób niepełnosprawnych w wysokości 350 zł miesięcznie;

b) Wydziale Nauk Społecznych i Dziennikarstwa w roku akademickim:

- 2007/2008 semestr zimowy (za styczeń i luty 2008 r.), w łącznej kwocie 600 zł, dwóm studentom, którzy otrzymali stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych - 350 zł i 250 zł;

- 2007/2008 semestr letni (pięć miesięcy 2008 r.), w łącznej kwocie 7.625 zł, 5 studentom, którzy otrzymali stypendia socjalne i na wyżywienie (czterech po 190 zł i 60 zł, a jeden po 120 zł i 40 zł), oraz studentowi, któremu przyznano stypendium za wyniki w nauce - 225 zł;

- 2008/2009 (za październik 2008 r.), w łącznej kwocie 5.290 zł, dla 10 studentów, którzy otrzymali stypendia socjalne i na wyżywienie (odpowiednio: czterech po 290 zł i 170 zł, trzech po 230 zł i 150 zł, i jeden po: 320 zł i 180 zł; 260 zł i 160 zł; 200 zł i 140 zł) oraz 3 studentom, którzy otrzymali stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych (450 zł, 350 i 250 zł);

- 2009/2010 (za październik 2009 r.), w łącznej kwocie 700 zł 3 studentom, którzy otrzymali stypendia specjalne dla osób niepełnosprawnych (odpowiednio 2 po 250 zł i jeden 200 zł);

c) Wydziale Nauk Technicznych, gdzie przyznano studentowi stypendium socjalne i na wyżywienie za miesiąc październik 2008 r. (odpowiednio 290 zł i 150 zł) oraz stypendium socjalne za miesiąc luty 2010 r. (310 zł), które w trakcie kontroli zostało potrącone za miesiąc lipiec 2010 r.

4. Wbrew postanowieniom §17 ust.3 Regulaminu, Komisja Stypendialna na Wydziale Nauk Pedagogicznych przyznała Przewodniczącemu tej komisji zapomogi w dniach 17 stycznia 2008 r. i 21 maja 2008 r. (po 1.375 zł), pomimo nieudokumentowana przez niego zarówno trudnej sytuacji materialnej, jak i wystąpienia nagłego zdarzenia, które do tej sytuacji doprowadziło (tj. wskazanego we wniosku: faktu kradzieży środków finansowych, złego stanu zdrowia oraz trudności finansowych). Podkreślić należy brak konsekwencji działań Komisji albowiem na tym samym posiedzeniu Komisja odrzuciła wniosek innego studenta o zapomogę z uwagi na braki w dokumentacji.

5. W roku akademickim 2009/2010 przyznano i wypłacono studentowi Wydziału Nauk Pedagogicznych zamieszkałemu czasowo w Środzie Śl. (na stałe w Krynicy) stypendium mieszkaniowe w wysokości 200 zł miesięcznie (łącznie w badanym okresie 1200 zł), czym naruszono postanowienia §11 Regulaminu, gdzie przewidziano jedynie możliwość dofinansowania pobytu studenta zamieszkałego w czasie studiów stacjonarnych we Wrocławiu (po przedłożeniu umowy najmu i zameldowania na pobyt czasowy).
6. Mimo przygotowania formularzy o przyznanie pomocy materialnej, z polami na podpisy członków komisji stypendialnej, na Wydziale Nauk Pedagogicznych jedynie Przewodniczący Komisji składał swój podpis na każdym wniosku dot. roku akademickiego 2008/2009 i 2009/2010 jak i sporządzanych protokołach z prac komisji stypendialnej (która rozdysponowała środki odpowiednio kwocie 3.172,5 tys. zł i 3.656,4 tys. zł), co zdaniem NIK nie potwierdza faktu uczestnictwa przez pozostałych członków komisji

w jej pracach, w składzie większościowym studentów – zgodnie z zapisem art.177 ust.3 ustawy – prawo o szkolnictwie wyższym. Na Wydziale Nauk Społecznych i Dziennikarstwa, gdzie członkowie komisji stypendialnej potwierdzali podpisem udział w pracach tej komisji, na posiedzeniu komisji z dnia 3 czerwca 2008 r. - przyznającej pomoc materialną w kwocie 1.135 zł – skład komisji był niezgodny z ww. przepisem, tj. było obecnych dwóch pracowników uczelni i jedynie jeden student.

Określenie minimalnej średniej ocen uprawniającej do uzyskania stypendium za wyniki w nauce przez Wydziałowe Komisje Stypendialne dopiero po analizie złożonych wniosków, skutkowało odrzuceniem przez nie w badanym okresie od 20,3% (263 z 1301) do 50,4% (738 z 1460) złożonych wniosków (odrzuconych z uwagi na zbyt niską średnią), które były najczęściej składanymi wnioskami o pomoc materialną na DSW (od 55,7% do 68,1% ogółu wniosków).

7. W latach akademickich 2008/2009 i 2009/2010 Prorektor ds. studenckich dokonał podziału środków na świadczenia pomocy materialnej z zastosowaniem kryterium liczby studentów na poszczególnych trzech wydziałach DSW, co było niezgodne z postanowieniami art.174 ust.2 ustawy – prawo o szkolnictwie wyższym, w myśl którego podział środków miał nastąpić wg rodzajów pomocy. DSW wydatkowała środki dotacji na stypendium za wyniki w nauce i sporcie w wielkości nieprzekraczającej środków dotacji przeznaczonych na pozostałe stypendia i inne świadczenia socjalne - zgodnie z postano-

wieniami art.174 ust.4 ustawy – prawo o szkolnictwie wyższym. Dopuszczano się jednak przekazywania środków między wydziałami (wbrew dokonanemu podziałowi), co skutkowało wypłaceniem na Wydziale Nauk Społecznych i Dziennikarstwa w 2008 i 2009 roku odpowiednio 53,4 tys. zł i 130,0 tys. zł więcej na stypendia za wyniki w nauce oraz w sporcie niż na pozostałą pomoc.

8. Rozpatrując odwołania od decyzji wydziałowych komisji stypendialnych w dniu 6 lutego 2008 r. Odwoławcza Komisja Stypendialna nie sporządziła 8 decyzji odrzucających odwołania, czym naruszono postanowienia art. 104 w związku z art.107 kpa.

Wydając rozstrzygnięcia, Odwoławcza Komisja Stypendialna dopuściła się naruszenia terminu wskazanego w art.36 ust.3 kpa, nakazującego rozpatrzenie odwołania w ciągu miesiąca od dnia jego złożenia. Wystąpiły opóźnienia od 26 do 52 dni w 2008 r. (9 decyzji) i od 5 do 19 dni w 2010 r.(42 decyzje).

9. Z naruszeniem postanowień umowy oraz przepisów Rozporządzenia w sprawie kryteriów i trybu przyznawania oraz rozliczania środków finansowych na naukę przeznaczonych na finansowanie projektów badawczych⁴, niedotrzymano terminu (do 31 marca 2010 r.) do złożenia raportu rocznego z realizacji projektu badawczego promotorskiego.

Pierwsza wersja raportu rocznego z wykonania projektu badawczego promotorskiego przekazana została do Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w dniu 11 czerwca 2010 r., tj. 72 dni po terminie wynikającym z treści § 21 ust. 2 ww. rozporządzenia. Do dnia zakończenia kontroli (9 lipca 2010 r.) Ministerstwo nie zgłosiło uwag do raportu.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o realizację następujących wniosków pokontrolnych:

- 1) Podjęcie działań mających na celu zmianę treści Regulaminu w zakresie: konsekwencji niezłożenia w terminie wniosku o pomoc materialną, trybu przyznawania stypendium za wyniki w nauce oraz osób uprawnionych do korzystania ze stypendium mieszkaniowego.**
- 2) Rozważenie wyegzekwowania kwoty 39,0 tys. zł stypendium socjalnego i na wyżywienie wypłaconej z naruszeniem postanowień ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i Regulaminu.**

⁴ z dnia 9 maja 2008 r. (Dz. U. nr 89, poz. 544)

- 3) ***Rozważenie wyegzekwowania kwoty 2,7 tys. zł zapomóg wypłaconych studentowi z naruszeniem postanowień Regulaminu.***
- 4) ***Podjęcie działań mających na celu wyeliminowanie przypadków niesporządzania decyzji przez Odwoławczą Komisję Stypendialną oraz naruszenia terminów do ich wydawania wynikających z art.36 ust.3 kpa.***
- 5) ***Dokonywanie podziału środków na stypendia zgodne z postanowieniami art. 174 ust. 2 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym, tj. wg rodzajów pomocy.***

Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Pana Rektora, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od dnia otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Panu Rektorowi prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.